

Dk - DIALOG

Senát

Druhou komoru parlamentu najdeme v převážné většině federativních či spolkových zemí. Zpravidla vyjadřuje potřebu existence orgánu s nějakým stupněm podílu na zákonodárné moci, v němž jsou federativní země zastoupeny paritně - bez ohledu na počet obyvatel. Jak však tomu je ve státech unitárních? Jednoznačnou odpověď nezískáme. Senát či horní sněmovna existuje v Británii, ve Francii, v Itálii, nemají jej ve Španělsku, v severských zemích ... My jsme senát v unitárním Československu před válkou měli, po válce nikoliv.

Zdá se, že odpověď na otázku, zda je v unitárním státě lepší senát mít nebo nemít, v cizině ani v minulosti nenajdeme. Z toho lze dosti bezpečně vyvodit, že nejde o kardinální problém demokracie, a že je-li jedno z obou řešení lepší, pak jen zcela nevýrazně.

Odpověď na otázku, zda má Česká republika senát nyní mít, nebo nemít, však existuje. Je zcela jednoznačná: **musí** jej mít, neboť tak stanoví ústava. Ústava samozřejmě může být kvalifikovanou většinou poslaneckých hlasů měněna; k tomu by však mělo docházet jen v případech objevení se zcela nových okolností. Nic takového se u nás neobjevilo, a proto změna ústavy v tak závažné věci po pouhém roce platnosti by byla znamením zásadní politické nestability naší republiky. Což je asi to poslední, co bychom nyní potřebovali.

Neuvěřitelné partajní sobectví zabránilo před rokem tomu, aby senát mohl začít fungovat. Nyní jej zase jiné strany chtějí smést ze scény úplně. Demokratický klub by měl jednoznačně podpořit ponechání senátu v ústavě a požadovat brzké volby do tohoto orgánu. Není k tomu třeba, aby se teoreticky zabýval výhodami a nevýhodami dvoukomorového parlamentu v unitárním státě. To všechno je dnes v naší situaci zcela irelevantní.

Jan Friedlaender

Svéprávný občan

Dnešní naše společnost je více rozdělena než v době komunistické vlády, ale opravdu spokojených je, jako už tenkrát, jen malá menšina. Mnozí z těch, které jsme si zvolili za své zástupce, se často chovají podobně jako bývalá vláda. Další, kteří se

šťastnou náhodou restituce (obvykle za cenu nových konfiskací) či výtěžkem staršího mafiánství domohli majetku, nezřídka vystupují jako předchozí *nouveau riche* (např. národní správcové po válce) a v době vlády zlatého telete mají nejen peníze, ale i moc. Mnozí z prvních i druhých nás zklamali svým charakterem, jiní svými schopnostmi-neschopnostmi a ještě další svou pýchou a nadutostí, svým vyvyšováním se nad ostatní.

Vláda, která vychází z vůle lidu, má mu sloužit, a nikoli panovat, jako tomu bývalo v dávných dobách, kdy panovník byl vládcem z vůle Boží či předtím bohů a vrcholkem pyramidy státního a společenského systému. Tenkrát se věřilo, že na schopnostech a charakteru panovníka závisí rozkvět země, dnes se zase soudí (a podobným právem), že lid má takovou vládu, jakou si zaslouží.

Zasloužili jsme si dnešní vládu, či řečeno obecněji - své dnešní poměry? Svým způsobem ano: my všichni, kdo jsme si řekli, že ty či ony otázky se nás vlastně moc netýkají, ať se s nimi raději špiní jiní. Kdo jsme neměli vytrvalost zabránit v novém vzestupu starým či novým vlkům a raději jsme zůstali ovce. Z jednoho Masarykova výroku (který asi necituji po letech přesně) si pamatuji povzdech, že hodných lidí má tolik, že by jimi přehradil Vltavu, a schopných lumpů také přešel, ale že schopní a slušní lidé v jedné osobě jsou velice vzácní. Vzácností se jeví být i dnes, ale tím nechci některé z nás demonizovat: hranice mezi dobrem a zlem vede skrze každého z nás a je věcí naší svobody a svědomí rozhodovat se v každém okamžiku mezi oběma možnostmi našich činů. Pocit ze zmarnění t.zv. sametové revoluce se stává popudem k rezignaci, ale rezignace, podobně jako za předchozí vlády, jen situaci zhoršuje.

Mám rád anglické slovo *challenge*. Jakmile se něco z problému stane výzvou, abychom se s ním vypořádali, aktivita nás může dovést k řešení situace: alespoň máme šanci, zatímco jinak bychom neměli žádnou. Odpovědí na dnešní stav je tedy především **svéprávný občan**, takový který je schopen vzít do svých rukou svůj osud, měří své činy svým svědomím a snaží se najít způsob, jakým vzniklé problémy řešit. Nezříká se odpovědnosti, je též *homo politicus* a pečuje o blaho obecných věcí, *rei publicae*. Je zatím bohužel na celém světě vzácným zvířetem a patří mezi *ohrožené druhy* (*endangered species*). Ti politikové, kteří s občany svých zemí rádi manipulují (zejména ona řada falešných proroků, kterých naše století zažilo již až dost), se usilovně snaží svéprávného občana vyhubit. Zatím se to nepodařilo, a pokud se počet svéprávných občanů zvýší, jejich moc stoupne a naše země i svět na tom budou lépe. Snad se podaří i zastavit nové strašidlo, táhnoucí se světem: strašidlo nacionalismů či tribalismů, přenášejších vlastní komplexy méněcennosti na karikaturu těch, kteří nepatří k naší tlupě. Nic není lehké, ale už u Goetha stojí: *Nur derjenige verdient Freiheit und Leben, der sie taeglich sich erobern muss*. Svéprávné občanství můžeme a máme rozvíjet všichni: snad by k tomu mohl přispět i Demokratický klub se svým samizdatem.

Jan Bouzek

Americká domovina pro výchovu prací a léčbu dětských tělesných vad - snahy o obnovu

Po uveřejnění článku o Václavu Severovi (1853-1938) a bývalé

Americké domovině (Lidové noviny 4.9.1993) se na autorku obrátili pamětníci s prosbou o pomoc při jejich nesnadném úsilí o obnovu tohoto ústavu v Brně-Králově Poli. Ústav, založený v r.1921 z nadačního daru V.F.Severy a vybudovaný z velké části z příspěvků našich krajanů (proto Americká domovina), byl vzorným humánním podnikem, stojícím mimo "každé politické či církevní stranictví", jak si přál zakladatel, a vedeným v demokratickém duchu. Původně byl určen hlavně sirotkům po padlých legionářích, ale byl otevřený i jiným chovancům z území celé Československé republiky. Desítkám mladých lidí poskytl domov, možnosti vyučit se řemeslu, byla zde internátní škola s moderně vybavenými posluchárnami, tělocvičnou a dílnami, při ústavu fungoval i školní statek. Po nacistické okupaci, během níž byly pavilony obsazeny vojskem, se podařilo vrátit Domovinu na čas původnímu účelu a poslání, opět za přispění krajanů. Po únoru 1948 byla na majetek uvalena národní správa a v r.1951 nadace zrušena, přesněji řečeno, ukradena. Nežádel, ani dnes se nedaří nalézt rychlé řešení, budovy chátrá-

Tajemnice Dk se obrátila na poslance Dobala, v jehož rukách je údajně novela výčtového restitučního zákona, a dostala příslib gen. ředitele právní a konzulární sekce MZV JUDr. Romana Poláška, že v záležitosti podnikne účinné kroky.

Demokratický klub chce podporovat občanské iniciativy, které sledují sociálněvýchovnou pomoc mládeži v demokratickém duchu, a takový ráz měla i někdejší Americká domovina. Vrátime se k případu, jakmile vám budeme moci přinést novou zprávu.

red.

Ozvali se přátelé ze Slovenska

Konferenci k 75. výročí vzniku ČSR a k výročí Martinské deklarace, kterou organizoval i Klub přátelov T.G.Masaryka a M.R.Štefánika v Martine, jsme obeslali zdravicí tohoto znění:

"Demokratický klub v Praze srdečně zdraví účastníky konference v Martině. Milí přátelé, vážíme si všech čestných lidí, odhodlaných navázat na demokratické tradice a jednat v jejich duchu. Jsme přesvědčeni o tom, že "politika rozumná a poctivá" se dá provádět rozumnými a poctivými prostředky. Žádná státní hranice nemůže rozdělit lidi téhož smýšlení, spojené upřímnými sympatiemi. Přejeme Vaší konferenci mnoho zdaru."

Z odpovědi tajemnice, paní Z. Frkáňové, vyjímáme:

"... ďakujeme úprimne za Váš krásny pozdrav konferencii k 75. výročíu vzniku ČSR a Martinskej deklarácii, a súčasne za zásielku vzácných archívnych materiálov, ktoré sa vzťahujú na pobyt TGM na Bystričke... Dokumenty i fotografie použijem v pripravovanej pamätnej izbe na Bystričke. Pokúsime sa tiež získať ďalších individuálnych členov Dk."

Těší nás, že se řady členů Dk rozrůstají i na Slovensku, a budeme podporovat vytváření odboček.

A.Š.

Informace

Z Kanceláře Poslanecké sněmovny jsme obdrželi následující dopis:

V Praze dne 9. listopadu 1993
Čj. 2452/93

Vážený pane předsedo,

sdělujeme Vám, že Prohlášení Demokratického klubu ke státnímu svátku 28. října a k využívání prostor spjatých s historickými tradicemi jsme předali k využití výboru petičnímu, pro lidská práva a národnosti Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

S pozdravem

za Kancelář Poslanecké sněmovny
PhDr. Ludmila Žaloudková, v.r.

* * *

Dne 5.11.1993 se konalo ve Štrasburku setkání členů a hostů Dk. Po přednášce Z. Pavlíka věnované ekonomické a politické transformaci v České republice během posledních 3 let a činnosti Demokratického klubu se rozvinula bohatá diskuse. Setkání se zúčastnilo více než 30 osob; lze očekávat, že ve Štrasburku vznikne místní skupina Dk.

R.C.M.

* * *

Kanadské listy (Canadien Pages), časopis určený Čechům a Slovákům žijícím v Kanadě, který vychází již 27 let, zaznamenaly v č.7-8/1993 stručnou informaci o existenci Demokratického klubu. Jejich vydavatelem je p.Mirko Janeček, 388 Atwater Ave., Mississauga, Ontario, L5G 2A3, Canada. Zájemci o tento časopis v České republice si jej mohou zajistit zasláním dobrovolného předplatného na adresu: Pavel Svoboda, Na vyhlídce 175, 252 63 Roztoky u Prahy.

- kík

Doporučujeme k přečtení

Zora Dvořáková: Z letopisů třetího odboje. Hříbal Praha, 1992, 279 s. Kniha, věnovaná autorkou památce popravených a těm, kteří se z táborů a věznic nevrátili živí, je založena na dokumentech Ústředního archivu Konfederace politických vězňů. Otřesné případy komunistického bezpráví a zvláště by neměly být nikdy zapomenuty.

Vydavatel: Demokratický klub, pošt.příhr. 663, 111 21 Praha 1
Odp. redaktor: Josef Janoušek, Domažlická 4, 130 00 Praha 3
Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj.
NP 2471/93 ze dne 20.12.1993